

it is zoo. Maar
ders in, dan de
uw bord spat,
korrel. Er was
ijden en Cate-
te zien.
leren van 1619
erstandigen en
wat in uw Be-
amt aandragen,
noodige drukte.
ml ze terug uw
deroogen blind
onze schoons
atechismus vol-

gesproken.
walingen kwam
mulieren geen
thaalt. Maar
worden vastge-
swege de Ker-
van haar Be-
ende dwalingen

, zoo gij het er
stijfheid; maar
it. Breng het
en toon het
bhen, wat wij
w Formulieren

deden.
gewichtige aan-
hart.
le hij toen niet
echo.

felijk den pest-
ervatieve vaalt

in Hollands
op dit roepen

l was het ook,
ar geleden, de
Synode van

leze „liederen“
e moeten toe-
twijfeld veel te
che uitspraken
met hun om-
ratuur te veel-
alleen aan een
Maar het felt
utbroekt, toont
e Messiaansche
Israël's weder-
and te brengen
en daarom te
in de periode
oben.

juist zijn de
40—66, buiten
it des Heeren
an van een in-
teer uit de Ba-
wordt. Immers,
en andermaal
nationale her-
beteekenis van
we reeds in
opgemerkt. Zoo
prake van den
een verwoeste
n troosten; Hij
en, en Hij zal
hare wildernis
blijdschap zal
g en ene stem
het verwoeste
het herbouwd
de puinhoopen
zen, zal weer
n! En daarom
rten vervullen.
gewag gemaakt
it worden voor
in soortgelijken
Jes. 2:3 „uit-
eren woord uit
volgen: „mijne
it uit en mijne
Mij zullen de
um zullen zij
wantschap aan
gaat hier de
aalde plaatsen.
n dat het aldus
voortkomende
r dagen: „heft
en aanschouwt
d als een rook
loed verouden,
sterven; maar
e gerechtigheid
wel heel dui-
zegenende heil
bij het geheel

Noord-Holland voorstelde, om aan de Generale Sy-
node van Leeuwarden te verzoeken

om, met algeheele en ongewijzigde handhaving
van de Drie Formulieren van Eenigheid van de
Gereformeerde Kerken, de noodige stappen te doen,
die zullen leiden tot nadere formulering van het-
geen de Gereformeerde Kerken in Nederland tegen-
over opgekomen dwalingen, zeer bepaald ook tegen-
over de Ethische Richting, naar den Woorde Gods
belijden, onder meer omtrent de Heilige Schrift
als het Woord Gods en haar ingevang van den
Heiligen Geest; omtrent den Zoon van God als
den Christus der Schriften; omtrent de verlossing
die in Christus Jezus is; omtrent het verband en de
verhouding der bijzondere en der algemeene genade
Gods; omtrent de Kerk des Heeren in haar een-
heid en in haar meer of minder zuivere formatie;
omtrent de eenigheid en de volstrektheid der Chris-
telijke religie; en voorts ook omtrent de verhouding
tusschen de Kerk des Heeren en de Overheid; en
omtrent de anti-Christelijke beginselen, welke thans
op het gebied van het maatschappelijk leven aan de
orde zijn.

Dit voorstel vond destijds alom op onze kerke-
lijke vergaderingen instemming. In steeds breder
kring ging men verstaan, dat ons kerkelijke leven
door valsche behoudzucht zou verschimmelen en
in zichzelf verstriken.

Op de Synode te Leeuwarden werd dan ook con-
form het voorstel der Classis Amsterdam besloten.
Maar de volgende Synoden namen successievelijk
al wat in Leeuwarden tot voortzetting der refor-
matie besloten was, terug.

En thans durft men zelfs zeggen, dat de Synode
van Leeuwarden, waar de toekomst-taak onzer ker-
ken naar de lijnen van Kuyper en Sikkels werd uit-
gestippeld, verkeerde in een roes.

Riekt dat soms naar de conservatieve vaalt, waar-
van Kuyper reeds dadelijk den pestwalm insnoof?

RULLMANN.

en al vergaan van de wereld, blijft dat heil Gods
nog bestaan.

Een tweede plaats van soortgelijke strekking is
Jes. 54:1—4. Hier wordt in het schoone beeld van
een kinderrijke onvruchtbare geprofeet, hoe het
getal van Zions inwoners na de ballingschap weer
in sterke mate zal toenemen en zelfs dat van vroe-
ger, uit den tijd voor de komst van het oordeel,
zal overtreffen. Ongetwijfeld moet hierbij in de
eerste plaats gedacht worden aan hetgeen geschied
is bij den terugkeer onder Kores. Maar de profetie
heeft daarmede ook zeker een ruimere strekking.
Want, al is, gelijk we reeds opmerkten, van een
rechtstreeksch en onmiddellijk verband der Messi-
aansche bestanddelen met de overige profetie geen
sprake, het valt toch niet te miskennen, dat er
hier tusschen deze profetie en de voorafgaande aan-
kondiging van den Knecht des Heeren in dat prach-
tige, welbekende 53e hoofdstuk, eene indirecte be-
trekking bestaat. Zoo mag als vaststaande worden
aangenomen, dat de betuiging aangaande den Mes-
sias, dat Hij zaad zal zien, als zijne ziel zich tot
een schuldoffer zal gesteld hebben (53:10), invloed
heeft geoeft op de keuze van het beeld, waarmee
hoofdstuk 54 begint. Maar dat niet alleen. We
mogen dan een stap verder gaan, en erkennen, dat
er nog een andere vervulling van die profetie te
wachten is, waarbij het zaad van den Messias als
het zaad van Zion zich in grooten getale zal ver-
meenderen. En indien het „erven van de heidenen
door Zion's zaad“ (54:3) in de allereerste plaats
ziet op de uitbreiding van Israël's nationale macht
over de omwonende heidenvolken, daar mag verder
toch ook in gezien worden een doordringen van de
heidenerwereld met den geestelijken invloed die door
den Messias van Israël uitgaat. Het is niet wel in
te zien, hoe men bij deze verruiming van den profe-
tischen horizon aan iets anders, dan aan den geeste-
lijken zegen der Nieuwe Bedeeing zou kunnen
denken. Men zal toch bezwaarlijk kunnen aannemen,
dat er tegen het wereldeinde een bijzondere toe-
neming van het aantal Joden zal plaats hebben, zoo-
dat deze de landen van niet-Joodsche volken in
bezit zouden nemen?

Nog een derde plaats willen we noemen. Jes. 44
vs 1—4 bevat in het derde vers eene profetie die
evenals Joël 2:28, 29 wijst op eene toekomende bi-
zondere uitgieting van den Geest Gods: „Ik zal
mijnen Geest op uw zaad gieten en mijnen zegen op
uwe nakomelingen“. We weten dat deze profetie,
naar de verklaring van Petrus zelven (Hand. 2:16
v.v.), in de uitstorting van den Heiligen Geest op
den Pinksterdag vervuld is. Deze vervulling is gees-
telijk. Voor een nationaal Israël, zooals de Chila-
sten zich dat tegen het wereldeinde als middelpunt
der Christusregering denken, heeft deze profetie
niets te zeggen. Wel wordt hier gesproken van
„uw zaad“, d.i. Israël's zaad, maar de profetie
breidt zich hiermee uit over hen, die in geeste-
lijken zin het zaad van Israël mogen heeten.

We gelooven, dat hiermede genoeg gezegd is, om
aan te toonen, dat Jesaja's troostboek niet alleen

OPVOEDING EN ONDERWIS

Nog een paar grieven.

De vorige keer spraken we met elkaar over het
wel wat vreemde verschijnsel, dat in onze Wet op
het L. O. een vak als Bijbelsche Geschiedenis niet
meetelt. We hebben nog een paar grieven tegen
onze wetgeving.

Een van de voorwaarden, waarop de Bijzondere
scholen subsidie kunnen krijgen, is, dat het Onder-
wijs wordt gegeven volgens een Rooster van les-
uren, volgens een Leerplan. Beide moeten aan het
Rijksschooltoezicht worden meegedeeld en behoren
in overeenstemming te zijn met de wettelijke voor-
schriften. Daar is niet het minste bezwaar tegen.
Wel hebben we ons onzerzijds altijd met hand en
tand verzet tegen het streven, dat ook Leer-
plan en Lesrooster zouden worden onderworpen
aan de goedkeuring van het Rijksschooltoezicht.
Daarbij toch komen kwesties aan de orde over de
waardeering van de vakken onderling en daarin
moet de Christelijke school vrij blijven. Zij zal altijd
meer nadruk leggen op de vakken, waarin de His-
torie aan de orde komt, dan dit het geval kan
zijn op de Openbare School. Als men hier graag
zegt, dat de kinderen moeten worden kinderen van
het heden, dan durven wij altijd nog te zeggen, dat
ze ook moeten zijn kinderen der historie. Daarom
is de wettelijke term dan ook geworden, dat we
mededeeling doen aan den Inspecteur van Leerplan
en Lesrooster. Nu doet het een beetje vreemd aan,
dat artikel 90, lid 4, bepaalt, dat voor afwijking
van den Rooster toestemming noodig is van
het Bestuur en den Inspecteur. Dat het Bestuur de
afwijking moet goedkeuren, spreekt vanzelf. Het
Bestuur heeft hem ook ingezonden en ontvangt op
voorwaarde van zoo'n Rooster, die aan de wette-
lijke voorwaarden voldoet, subsidie. Moet bovendien
zorgen, dat het onderwijs gedurende 40 normale
weken wordt gegeven. Maar, waarvoor de toestem-
ming van den Inspecteur hier noodig is, kan niet

van een nationaal herstel van Israël weet, dat in
den terugkeer uit de Babylonische ballingschap ver-
wezenlijkt wordt, maar ook achter dat nationale her-
stel en als gevolg daarvan een geestelijke verheffing
van Israël ziet, waardoor het heil des Heeren een
universeel karakter erlangt, en uitgedragen wordt
tot alle volken. We zien hoe daarmee ook dit rijke
gedeelte van Jesaja's profetie zich aansluit bij dat-
gene wat we reeds door de werkzaamheid van vroe-
gero profeten geopenbaard vonden. Maar de open-
baring verbreedt en verdiept zich hier, en laat ons
klaarder en overvloediger zien, hoe dat heil zal
wezen.

Ten slotte zij aan een enkel sterksprekend voor-
beeld nog even getoond, hoe ook hier de poging
van de Chilaasten, om door een beroep op den
eisch tot letterlijke verklaring hun beschouwingen
omtrent een nationaal herstel van Israël tegen het
wereldeinde te funderen, ten eenenmal falikant
uitkomt. Zij zoeken hierin hun kracht — we wezen
er ook reeds op bij de bespreking van Jesaja 35 —
dat veel van wat in deze hoofdstukken omtrent den
terugkeer naar Kanaän gezegd is, zóó niet letterlijk
is vervuld. En, vasthoudende aan den eisch, dat
alles letterlijk moet worden verstaan, concluderen
ze dan: dus zal dat later vervuld worden. Hoe wei-
nig deze redeneering opgaat, zal ik later zien aan
een plaats, waar van den herbouw van Jeruzalem
sprake is. Zulk een plaats zal wel allereerst in
aanmerking moeten komen ten bewijze van de Chila-
stische stelling, indien deze bewijsbaar zal wezen.
Welnu, men leze Jes. 54:11, 12 „Gij verdrukte,
door onweder voortgedrevene, ongetroostel zie ik
zal uwe steenen gansch sierlijk leggen, en ik zal
u op saffieren grondvesten, en uwe glasvensters zal
ik kristallijnen maken, en uwe poorten van robijn-
steen, en uwe gansche landpale van aangename
steen“. De woorden van het oorspronkelijke zijn
hier niet gemakkelijk precies te vertalen; daarom
moeten we daar enkele opmerkingen over maken.
Maar reeds zóó kan men zien, dat men op zulk een
wijze als de herbouw der heilige stad hier geteekend
wordt, die nóch bij den terugkeer uit de Babylo-
nische ballingschap heeft plaats gehad, nóch ooit
bij welke gelegenheid ook, zal plaats vinden. Wan-
neer gebruikt men ooit in werkelijkheid edelgesteen-
ten als bouwmetaal voor een stadsmuur? Wat
de woorden betreft, willen we het volgende zeggen.
Toegesproken wordt de dochter Zions (d.i. de be-
volking der heilige stad). Deze wordt aangeduid
als „verdrukt“, „weggestormd“, (Statenvertaling:
„door onweder voortgedreven“) en „ongetroost“,
met het oog op de Goddelijke bezoeking welke haar
in de Babylonische ballingschap getroffen heeft.
Doch nu wordt haar toegezegd dat God haar
steen, d.w.z. de steenen van de stad harer woning,
dus van Jeruzalem, zal leggen „in antimoon“. De
Statenvertaling heeft hier minder juist „gansch sier-
lijk“. Het Hebruewsche woord duidt letterlijk aan
het metaal antimoon, of liever nog de donkere
kleurstof welke uit dit metaal verkregen wordt, en
dat door de Oostersche vrouwen gebruikt werd om

zoo gemakkelijk worden ingezien. Vreest de Wet-
gever nu in eens weer, dat van zulk afwijken maar
een al te ruim gebruik zou worden gemaakt? Daar
is dan de zorg van de schoolbesturen, die hun geld
en hun tijd al jaren lang hebben besteed, om voor
goed onderwijs te zorgen, weer tot nul gereduceerd.
Dit bewijs van wantrouwen hebben ze geenszins
verdiend. Beter is de bepaling, die in deze zaak
voor Kweekscholen geldt, dat namelijk tien dagen
tevorens kennis moet worden gegeven aan het Rijks-
schooltoezicht van een noodige afwijking van den
Rooster. De Inspecteurs kunnen er dan tijdig bij hun
voorgenomen bezoeken rekening mee houden.

Menigeen vindt zoo'n toestemming misschien een
kleinigheid, maar het hoort niet thuis in het systeem
van de regeling voor de Vrije school. Zoo iets geeft
aanleiding tot onaangenaamheden, heeft dat al ge-
geven en kan daarom beter worden weggelaten.
Met kennisgeving tevoren, of, in gevallen van nood,
nadien, moet kunnen worden volstaan.

Een ander puntje van ergernis op vele plaatsen
is de bepaling, dat kinderen, die de zeven jaar-
klassen hebben doorlopen, maar nog geen 13 jaar
zijn, bij het einde van den cursus de school niet
mogen verlaten; ze moeten nog een vol jaar naar
school. Dat geldt dus al de kinderen, die voor
hun zesde jaar naar school mochten en regelmatig
zijn overgegaan. Voor zulke kinderen geldt dus een
achtjarige leerplicht. Het kost al moeite, de Leer-
plichtwet, die zeven jaar eischt, populair te maken,
maar deze verkapte achtjarige leerplicht ontmoet
in heel wat streken vrij wat tegenstand. Het wil mij
minder goed voorkomen, dat met deze bepaling
de hand wordt gelicht. Men moet de menschen
de wet niet leeren overtreden, maar het is beter, dat
de wet in dit opzicht wordt veranderd.

Deze bepaling gaat tegen de bedoeling van een
zevenjarigen leerplicht in. We behoeven er nu niet
niet over te twisten, of het voor de kinderen nog
niet beter is, dat ze acht jaar school gaan. Daar
zijn vele ouders wel van overtuigd zonder Leer-
plicht. Maar het gaat er over, dat de maatschappe-
lijke positie van de ouders en ook de werkzaam-
heden in huis en bedrijf heel vaak tot een groot
offer maken, wanneer een kind nog een jaar naar

de randen der oogen mede te bestrijken (vgl. Jer.
4:30). Hier kan bedoeld zijn dat de bouwstenen
in een dergelijke kleurstof als specie werden gelegd,
of dat ze met randen van glanzend zwarte steenen
werden afgezet. Het dan volgende „grondvesten op
saffieren“ zal wel niet beteekenen dat saffieren
als fundamentsteenen worden gebruikt, die in den
bodem verborgen bleven, maar dat deze dienden
voor den zichtbaren onderbouw, hetzij dat deze
geheel uit zulke edelgesteenten bestond, hetzij dat
deze (zooals Ridderbos zegt, De profet Jesaja II,
blz. 153) daarmee werd afgezet. Onder de „glas-
vensters“ van onze Statenvertaling zijn de tinnen
van den muur te verstaan, en deze bestaan uit een
edelgesteente, dat waarschijnlijk de robijn is (de
Statenvertaling heeft „kristallijnen“). De poorten be-
staan eveneens uit (of zijn bezet met) een ander
edelgesteente, vermoedelijk de karbonkel. Terwijl
ten slotte gezegd wordt dat de geheele grens of
landpale gemaakt wordt van edelgesteenten (= „aan-
gename steenen“); waarvan de zin wel zal wezen
dat de geheele ringmuur die de stad omsluit, of
uit edelgesteenten is vervaardigd, of er althans rijke-
lijk mee is bezet. Zelfs al neemt men nu aan, dat
hier in hoofdzaak alleen bedoeld is, dat allerlei
edelgesteenten in ruime mate tot versiering van
stadsmuur en -poort zullen dienen, is het duidelijk
dat toch ook de Chilaasten er niet aan zullen kun-
nen denken, dat letterlijk op te vatten. Welnu, in-
dien het vaststaat dat de profetische schildering
aldus met beeldspraak werkt, welk recht kan men
dan nog doen gelden, om uit enkele, niet in werke-
lijkheid vervulde trekken af te leiden dat de profe-
tie niet bij den terugkeer der ballingen onder
Zerubbabel is vervuld, en nog eene werkelijke ver-
vulling tegen het wereldeinde te verwachten heeft?
En dat nog te minder, waar Jesaja's profetie geen
enkele aanwijzing bevat, dat na den terugkeer uit
Babel een nieuwe verdrijving uit Kanaän zal volgen?

Wij zullen het hierbij laten. We hebben den in-
houd van Jesaja's troostboek slechts in enkele
hoofdtrekken kunnen bespreken. Eene uitvoerige
behandeling van al de 27 hoofdstukken zou onze
artikelenreeks tot een omvang hebben doen uit-
dijen, waartegen en Redactie en lezers ongetwijfeld
ernstig bezwaar zouden hebben gemaakt. Maar we
vertrouwen dat het gezegde ruimschoots voldoende
zal zijn om de beteekenis in het licht te stellen,
welke dit tweede hoofddeel van Jesaja's profetie
heeft voor het vraagstuk dat ons in deze schetsen
bezigt houdt.

Om deze rubriek niet te zeer met eenzelfde stof
te vullen, is ondergeteekende met de redactie over-
eengekomen thans zijne artikelenreeks gedurende
eenige maanden te onderbreken, en die daarna
weder voort te zetten. In een laatste artikel hoopt
hij eene samenvatting van het voorloopig gewonnen
resultaat te geven en daarmee voor eenigen tijd van
zijne lezers afscheid te nemen.

G. Ch. AALDERS.

school moet. Heel vaak heeft ook de onderwijzer er weinig plezier van. Moet hij er een aparte klas van maken? Ook als het hoofd b.v. reeds het vijfde, zesde en zevende leerjaar voor zijn rekening heeft. En dan, hoe zal het inwerken op de gewilligheid en de volgzzaamheid van zoo'n kind, wanneer er thuis gedurig over gekanteld wordt, dat zoo'n groote jongen, zoo'n groote meid nog naar school moet? De eenige oplossing lijkt mij hier, dat de kinderen na het doorloopen van het 7de leerjaar worden vrijgelaten. Te meer, omdat de opvatting van alle kantonrechters ook niet dezelfde is, krijgt men zoo gemakkelijk een verschillende rechtsbedeling, met natuurlijk een deel verongelijken.

De ordelijke burger houdt zich graag aan de wet, komt niet graag in aanraking met boete en straf en het zou jammer wezen als door een minder gelukkige bepaling sommige ouders over den schroom in dezen heenraakten.

Gr.

G. MEIMA.

ZENDING EN EVANGELISATIE

De Saecularisme.

Op de Conferentie van Jeruzalem 1928 kwam, naast de vele zendingsvraagstukken, ook het Saecularisme ter sprake. Algemeen werd erkend, dat de Christelijke wereld hier voor een probleem stond, aan welks oplossing een ieder mee moest werken. Vooral het zendingswerk was er mee gemoeid.

Aan dien oproep hebben sommige personen gehoor gegeven. En zoo ligt ook voor ons een brochure van de hand van prof. dr. M. Schlunk onder den titel: „Die Ueberwindung des Säkularismus“, met den ondertitel: „Die Entchristlichung der modernen Menschheit und die Aufgaben der Weltmission des Christentums“.

Reeds die titel is veelzeggend. Het Saecularisme is als een woekerplant, die den levenden stam in doodelijke omhelzing langzaam maar zeker vernietigt. Versterking van den stam alleen is niet genoeg; de woekerplant zelf moet worden weggenomen.

Voor deze verwereldlijking, deze ontchristelijking der heele maatschappij, moet ook ons oog geopend zijn. Het kennen van het gevaar, waardoor wij van alle zijden worden bedreigd, zal te ernstiger aansporing zijn om het met alle kracht te bestrijden.

Eerste vraag is: wat wordt met het Saecularisme bedoeld?

Prof. Schlunk antwoordt: „Elke blik in de kranten, in de uitstalling van de boekhandelaars, in de weekbladen, in de opwindende plakaten der bioscopen, in de programma's der theaters, der varieté's, der uitspanningslokalen, elke statistiek der kerkgangers en van hen die met de kerk breken, het beluisteren der dagelijksche gesprekken op de straat en in den trein, het nauwkeurig letten op de practijken in den handel en alle zaken en de politiek, verkondigt het ons op volkomen onweerspreklijke wijze, dat de Christenheid in de moderne menschheid een verdwijnend kleine minderheid vormt.“

Het Saecularisme verklaart de wereld uit te berekenen welken, zuiver mechanisch; het vertrouwt op de kracht en het genie van den mensch; het knielt voor het geld en het genot. De boom van het Saecularisme is onmiskenbaar uit zijn vruchten te kennen.

Het Christendom verwereldlijkt; maar ook de heidenwereld laat den godsdienst los. De Japaners, de Indiërs, de Afrikaners, zij allen hebben door ondervinding geleerd, dat de vooruitgang niet onlosmakelijk met het Christendom verbonden is, en met prijsgeving van eigen geestelijke goederen gaan zij in het spoor der verwereldlijkte Christenvolken. Zij saeculariseeren de scholen, en spotten met den godsdienst der vaderen. Ook al laten zij de zendingen rustig werken, toch sluiten zij hun hart voor het Woord, omdat zij het hart aan het goed dezer wereld geleerd hebben over te geven.

Dat dit alles op het bolsjewisme uitloopt, behoeft geen verwondering te wekken. Het is de noodzakelijke consequentie van de ontchristelijking van het tegenwoordige leven. Prof. Schlunk noemt het bolsjewisme het georganiseerde Saecularisme, opkomend uit het blanke ras, beziel met satanischen haat tegen het Christendom, en met het doel de volken der wereld tot zich te trekken. Het bolsjewisme is georganiseerd Saecularisme, dat zich tegen het Saecularisme der blanke rassen, en tegen hun aanmatigende heerschszucht en tegen hun machtspolitiek te weer stelt.

Op het zendingsveld worden de gevolgen van dit streven reeds gezien.

De eenvoudige prediking onder de heidenen moet er op rekenen tegenwerpingen te hooren, die voortkomen uit den strijd, in Europa op het gebied van wijsbegeerte en godsdienstpsychologie gevoerd.

Bij het onderwijs worden met name in China en Japan vakken verplicht gesteld, die eigenlijk verkapt Saecularisme zijn, terwijl het godsdienstonderwijs wordt beperkt of zelfs verboden.

De opbouw der kerk heeft groote moeilijkheden wegens de steeds verder gaande wenschen van rasseninstinct en nationalistisch streven. En waar het Europeesch industriezeven op het zendingsveld doordrong, ziet de zending zich voor het feit geplaatst, of de partij te kiezen van zijn volksenooten en alzo ook van hun kwaad, of tegen dit kwaad op te komen en alzo ook tegen zijn eigen volk partij te kiezen.

Zelfs nog erger wordt het, daar er zelfs onder de zendingsmensen zijn, die meedoen met de talloos velen, die nog den Christennaam willen dragen, maar het Christendom achten verouderd te zijn en onwetenschappelijk en in den grond der zaak reeds lang overwonnen.

Het Saecularisme is de bijl, die aan den wortel van den boom des Christendoms is gelegd.

En nu is het niet genoeg, om nieuwe aanvalsplannen te maken; het Saecularisme is meer dan een verschijnsel, waarvoor wij op onze hoede moeten zijn. Het is een probleem, dat den man van wetenschap opeischt, om er studie van te maken, de oorzaken op te sporen, en de middelen ter bestrijding aan te wijzen. Het bestaan niet alleen der zending, maar ook der Christelijke kerk zelf, ja van het Christendom, is er mee gemoeid.

Men meene niet, dat dit overdreven taal is. Het lezen van het Report der Jeruzalemsche Conferentie, en ook de bestudeering van een boekje als van prof. Schlunk, kan ons van den ernst dezer Christelijke wereldcrisis overtuigen. Wij willen allermint ontkennen de noodzakelijkheid van het bestudeeren der crisis in den landbouw en den handel; en de daarvoor aangewezen corporaties en de regeeringen mogen zich aan deze hun taak niet onttrekken. Maar van niet minder belang is de kwestie, wat wij van de algemeene doorwerkende verwereldlijking en ontchristelijking van maatschappij en ook van kerk hebben te denken, en wat er gebeuren moet, om dit vreeselijke kwaad tegen te houden, opdat straks niet heel Europa en het heidensch Azië met Afrika aan het bolsjewisme ten buit valt.

Wij achten ons tot deze taak niet bevoegd, en vestigen dus op de brochure van prof. Schlunk gaarne de aandacht. Verschillende artikelen in het Nieuw Allg. Miss. Zeitschrift handelen ook over deze zaak; onze Duitse naturen voelen diep den nood, dien het Saecularisme veroorzaakt. Maar is Nederland er vrij van?

Aan het slot van zijn brochure wijst prof. Schlunk op de Aufgaben, waarvoor het Saecularisme ons plaatst.

Als zendingsman in hart en nieren spreekt hij eerst over de taak der zending. „De wereldmission des Christendoms moet aan de anti-christelijke moderne menschheid het bewijs leveren, dat ons geloof niet dood is, maar een macht des levens, en een getuigenis van de werkelijkheid Gods en van Zijn in Christus geopenbaarde macht om te verlossen.“

Want wat weet de groote massa buiten de kerk van de offers, die de kleine kring van zendingsvrienden jaar na jaar zonder opspraak te wekken en in klimmende mate voor de zending brengt? Hier hebben wij een bewijs van de levenskracht der kerken en van het God geheiligd leven.

En wat weet de groote menigte van de offers, die de zendingen en hun vrouwen brengen, die hun leven stellen in den dienst van Christus? Natuurlijk, in den handel en de wetenschap geschiedt dit ook; maar op het terrein der zending geschiedt dit uit een heel ander beginsel; het gaat niet om geldelijk gewin of eer bij menschen, maar uit liefde tot het verlorene en om te gaan in het voetspoor van Jezus.

En ook, gezien wordt het feit, dat uit ruwe, woeste heidenen, vrome kinderen Gods worden. Het wonder der wedergeboorte wordt in de zending dagelijks gezien; maar het blijft een wonder van Gods herscheppende en verlossende genade. Tegen de verwereldlijking is steeds krachtiger zendingsarbeid een uitverkoren middel Gods.

Ook is het noodig het Christendom zelf los te maken van de cultuur; cultuur is iets anders dan Christendom. De cultuur moge door het Christendom het meest tot ontwikkeling zijn gekomen, zoodat men haar een vrucht van het Christendom zou kunnen heeten, zij mag toch niet met het Christendom vereenzelvigd worden. Desnoods kunnen wij heel de cultuur missen, zonder dat dit iets tekort doet aan ons geloof en onze zaligheid.

Het wordt weer noodig de eenigheid, de goddelijkheid, de absoluteitheid, de eeuwige beteekenis, de zielsverlossende kracht van het Christelijk geloof in het licht te stellen. Hier dan moet de cultuur, de wetenschap, de moderne mensch, afblijven. Hier zijn twee terreinen; en op het terrein van het ware Christendom komt de monsch alleen door wedergeboorte en vernieuwing des harten.

De derde taak is echter, om de hedendaagsche cultuur niet aan haar lot over te laten, maar om haar met Christenhart en Christenhoofd aan te vatten. Behoeft is er aan waarachtig Christelijke menschen, die het groote terrein der wereld, waarop nu het Saecularisme beslag heeft gelegd, heroveren in de mogendheid des Heeren door degelijke wetenschappelijke studie naar den eisch van Gods Woord.

Niet minder noodig is in de vierde plaats ontwaking en opleving der Christelijke kerk; door-

breking van de genade Gods in talloze harten. De kerk moet weer leeren verstaan, dat zij een stad op een berg is, het licht der wereld en het zout der aarde.

Prof. Schlunk, die vele schoone dingen zegt, legt o.i. op hetgeen wij in de laatste alinea's betoogden, te weinig nadruk. Het Saecularisme vindt zijn krachtigste oorzaak in het zwakke geloofsleven der Christenen; de Christenen doen zelf in te veel opzichten met de wereld, en alzo met het Saecularismemeel.

Wij moeten dit artikel eindigen, maar spreken er nog onze blijdschap over uit, dat prof. Schlunk niets moet hebben van een „Einheitsfront aller Religionen“, waarvoor ook op de Conferentie van Jeruzalem door sommigen een lans werd gebroken. Het Saecularisme wordt niet overwonnen door het wegnemen van enkele of vele uitwassen; het moet in het hart worden getroffen, en dat zal alleen geschieden, indien men zijn standpunt neemt in het geloof aan Jezus Christus, die ons met God verzoent, en van uit dit geloof denkt en handelt. Het blijft waar, wat de apostel Johannes schreef: „Dit is de overwinning, die de wereld overwint, n.l. ons geloof.“

J. D. W.

PERSCHOUWT

G. J. Diekema.

Behalve een levensbericht, vinden we het volgende waardeerende artikel in het „Handelsblad“ over den j.l. Zaterdag overleden Amerikaanschen gezant.

G. J. Diekema was in den grond der zaak een der onzen. Hij stamde uit een Nederlandsch geslacht, uit dat stoere Nederlandsche Noorden, dat trouwhartige sterke figuren in zoo ruime mate heeft voortgebracht. Amerika vond in hem een overtuigd discipel, door drongen van de groote taak, die de republiek der V. S. vervullen kan wanneer zij haar geweldige energie en haar onmetelijk idealisme in de juiste banen zal weten te leiden. Maar Nederland bleef een ruime plaats innemen in zijn hart en het was geen toeval, dat deze advocaat en politicus als afsluiting van zijn brilante Amerikaanse carrière den post begeerde van Amerikaanschen gezant te Den Haag.

De heer Diekema had trouwens in Amerika zijn oude stamland steeds voor oogen. Hij had zich gevestigd in den staat Michigan, waar bijna een eeuw geleden de Calvinistische emigranten, onder leiding van Dr. van Raalte en anderen, die zich in Nederland verdrukt voelden, een vrij en onbelemmerd bestaan zochten en na jaren van groote ontbering vonden. Holland heette het stadje waar hij zich als advocaat neerzette en waar hij een der leidende figuren werd uit het politieke leven als overtuigd aanhanger van de republikeinsche partij.

In 1926 maakten wij een reis door dit deel van Amerika. Toen vond onze eerste ontmoeting met Dr. Diekema plaats, een bezige figuur in een druk Amerikaansche advocatenkantoor, een actief propagandist voor de republikeinsche partijbeginzelen. Maar zich steeds en bewust één voelend met het Hollandsch karakter, dat in deze streek nog zoo krachtig voortvloet en dat in het christelijke en confessioneel wetenschappelijke leven zelfs hier en daar in de spreektaal gehandhaafd is gebleven.

Toen reeds had Dr. Diekema ons van zijn wensch om Nederland te zien en van nabij te leeren kennen, gesproken. Maar eerst in 1929, toen president Hoover aan het bewind kwam, zou zijn wensch in vervulling gaan, want het was Hoover, die dezen Amerikaanschen Nederlander, partijgenoot en helper, benoemde tot opvolger in Den Haag van den populairen Richard Tobin en zoo heeft G. J. Diekema toch nog korten tijd kunnen genieten van de omgeving waar hij zich thuis voelde en waarin hij zijn beide vaderlanden kon zien.

Hij laat in Nederland vele en warme vrienden achter. Hij heeft ons land in alle richtingen bereisd en overal contact gezocht met de leiders van ons politieke, culturele en economische leven. Hij sprak veel en graag en het was steeds een bijzondere sensatie om te luisteren naar wat deze jeugdige grijsaard te zeggen had met dat bijna kinderlijke enthousiasme, dat in een Amerikaan zooveel gemakkelijker en natuurlijker schijnt op te wellen dan in onzen zuiver Nederlandschen volksaard.

Zoo thuis gevoelde hij zich in onze Nederlandsche omgeving, dat hij niet schroomde om af en toe kritische opmerkingen te maken, die misschien niet steeds binnen de strikt diplomatieke grenzen bleven, maar die het voordeel hadden welgemeend en volkomen eerlijk te zijn. Aan een diepe waardering voor ons land heeft het bij hem met dat al nooit gemankeerd.

Hij voelde zich gelukkig in ons midden en liet nooit na om daarvan met warmte te getuigen. Een diplomaat in den strikt technischen zin van het woord mocht hij misschien niet heeten. Daartoe was hij te spontaan en... te Amerikaans. Maar een beter en actiever vriend zal Nederland in Amerika niet licht meer vinden.

Theologische School.

In „De Wachter“ lezen we het volgende verslag van de overdracht van het Rectoraat aan de Theologische School te Kampen.

Op Dinsdag 9 December had, in een te 7 uur aangevangen vergadering in de Aula der Theologische School, de overdracht van het Rectoraat plaats.

De afredende Rector, Prof. Ridderbos, hield vooral eene rede over: Jeremia's strijd tegen de valsche profeten.

Spre
historia
profete

Al
begin
zich st
tempel
het on
aan, d
gericht
worder
Silo. O
met d
zweepe
door b
de inv
wordt
Da
door
konin
omwor
Babyl
Heeren
dat de
loopen
ping
merkwa
treedt
schied
traden
nation
Ditz
manne
reeds
voor,
zouder
gen ge
misle
ren N
In
Jerem
tegens
Jerem
een v
van w
al gek
niet,
„ware
Ome
ze all
inhou
Voo
getoor
In
tegens
sten g
Reeds
aan l
zich
Zijn
het r
verult
tional
zoolar
van o
den g
Daaro
religie
de ge
verper
ideaal
Zul
leven
in zo
En vo
ijver
opwin
zien.
Jer
van C
en te
tegen
een w
een b
smaat
gaan.
volhe
Die v
meer
de mo
der w
Hie
de ge
daarn
T. Ho
De
geoper
Pro
rede
stuk
feten“

De v
taling k
Niet,
teekenis
wat hij
daartoe
door zij
dacht te
meeleve

De v
taling k
Niet,
teekenis
wat hij
daartoe
door zij
dacht te
meeleve

De v
taling k
Niet,
teekenis
wat hij
daartoe
door zij
dacht te
meeleve

De v
taling k
Niet,
teekenis
wat hij
daartoe
door zij
dacht te
meeleve

De v
taling k
Niet,
teekenis
wat hij
daartoe
door zij
dacht te
meeleve

De v
taling k
Niet,
teekenis
wat hij
daartoe
door zij
dacht te
meeleve